

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad ca: -licarum partium- proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalatok katolikusok főrekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkeszto:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdekben.

Nem cserélünk!

Arról van szó, hogy a magyar munkások százezrei hova álljanak a nagy harcban: a hatalom bérencel mellé-e, akik az árulás jüdasbékéként az általános választói jogot kínálják, vagy a nemzet jogaiért küzdő koalíció mellé-e, amely azt mondja: előbb a nemzet jogait vivjük ki, ha ezek meglesznek, rákerül a sor a ti jogaitokra is. Holnap száznál több helyen lesz népgyűlés, ahol kimondják, hogy nekik nem kellenek a nemzeti jogok, nekik szavazati jog kell, a többi mellékes. Mi féle népség ez, melynek drágább a saját haszna, mint a haza becsülete? A pesti zsidólegények által vezetett szociáldemokratáknak nevezett banda akár minden áron szavazati jogot. Elfogadja bárkitől, kerüljön bármi be Neki a haza semmi, nemzeti érzése nincs, sőt hencceg nemzetköziségével, gúnyolódva beszél a „sovén magyar hazafiságról, a nemzeti pántlikáról.“ És az alkotmánytipró zsandárminiszterium kezét fog a nemzetközi bandával, Kristóffy Bokányival és Izrael Jakabbal, az állami és társadalmi rend ellenségei, a felforgatás és nemzetköziség, az istentagadás és hazaárulás apostolai a „papa kedvenceivé“ lőnek. Méltók egymáshoz. Mi féle játek ez? Mikor Pilátus és Heródes jóbarátok lesznek,

akkor az igazság keresztre feszítették. Izrael Jakab és Kristóffy barátsága, a hazaáruló demagógia és az alkotmánytipró hatalom szövetekezése arra irányul, hogy megbontsa az önállóságért s nemzeti jogokért küzdők sorait. Üszköt akarnak vetni a nemzeti küzdelem főnséges egysegebe. A cél egyik része az, hogy egy esomó mindenre kapható Jakab képviselővé lehessen, amásik része, hogy a nemzet figyelme elterelődjek az önállóságraert vivott küzdelemtől. A Jakabok ugyan azt hirdetik, hogy majd ha ok bekertülnek a parlamentbe, akkor a parlament erős lesz és kivívja a nemzeti jogokat. Tehat tegyük addig félre az ezekert folytatott harcot! Valóban, hát oly butának nézik e demagógok a nemzetet, hogy felteszik róla, hogy ezt elbiszi nekik? Azoktól várjuk a haza megmentését, akiknek a hazafiság semmi, a hazaszeretet ismeretlen fogalom, mint a pesti pártvezetőség egyik tagja, Buchinger Manó ezt nyíltan hirdette néhány hónap előtt Triesztben?

Mi keresztény szocialisták nyíltan és őszintén küzdünk a népjogokért. Akarjuk a választói jog nagymervű kiterjesztését. Józan észszel azonban nem követelhetjük, hogy minden Pontymágnásnak meglegyen a szavazati joga. Ez annyit jelentene, mint kést adni a gyermek kezébe. Esményké-

pály, az általános titkos választói jog. Erre azonban nevelni kell a népet. Előtünk áll a szocialis reformok egész sorozata. A munkás osztály anyagi és erkölcsi színvonalát emelni kell. A teljes vasárnapi munkaszünetet életbeléptetni, az alkoholizmus pusztításait lehetetlenné tenni. Mig a pálinka oly nagy ur nálunk s a pálinkamérők, oly hatalmasok, nem segítünk az általános választói jog sem. Mindenekelőtt azonban a nemzet önállóságát, nemzeti létének s függetlenségének alapjait kell leraknunk. Mi nem vagyunk nemzetközies nekünk szent a haza, apáink hagyatéka, gyermekeink öröksége. Épen ezért nem vagyunk kaphatók arra az undok szerepre, melyet épen most csinálnak végig a nemzetközi demokraták, mikor a nemzeti jogokért küzdő koalíciót az általános választói jog zászlaja alatt oldalba támadják s egy bérenc, hitvány kormányval szövetekeznek az alkotmányos küzdelem elnyomására. A vezérlőbizottság kijelentette, hogy a választói reformért cserében nem áldozza fel a magyar alkotmány alapelveinek biztosítékait. Ez a mi álláspontunk is. A népjog ép oly szent előttünk, mint az alkotmány. A demokratáknak természetesen hekuba az alkotmány. Hogyan adjon a haza jogokat az ilyen népségnek? Bizzunk abban, hogy a magyar nép nem lesz kapható

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

Utazás az éjféli nap országában.

Másfel napunk maradt Berlin nevezetességeinek megtekintésére.

A társaság egyik fele Charlottenburgba ment, a hol a legfőbb nevezetességet, a királyi palotát, illetőleg a mauzóleumot, Vilmos császárnak es nejének temetkezési helyét nezték meg. A német önhittség a világ elsőrendű temetkezési helyének nevezi a charlottenburgi mauzóleumot. A világras, a művészi fehér márvány szarkotagokra eső fény meglepően szép ugyan, de hogy az esonai mauzóleum fényéhez nem is hasonlítható, első pillanatban láthatjuk.

En néhány társammal Berlin „szépségeinek“ megtekintésére indultam. Mert azokat a szavakat, melyeket Berlin összehasználtasáról mondtam, nem kell egészen általánosítani. A németeknek van érzékük a szép irant is s a város felő közepén, Charlottenburg és Potsdam fele akkora területet hagytak díszkertnek és kiranduló helynek a mekkorára Európa bármely városa büszke lehetne.

Előbb azonban Berlin központjába, az „Unter den Linden“ jutottunk. Ha eddig a poroszok fővárosára gondoltam, és a fasor fölledentül benne volt a Berlinből alkotott képben, akar a Szent Péter temploma, ha Rómára s Buda, ha Budapestre gondoltam. Szinte esztimtettem a nyelvminnei, mikor a Brandenburi kapuhoz közeléve, társam az Unter den Lindenre figyelmeztettek. Legalább hatszoros fasorra gondoltam, melyek a gárdista

katonák egyformaságával sorakoznak, hogy Berlin setáló közönségeinek büszke-égül s pompás árnyékú szolgáljanak. Mekkora volt azonban meglepetésem, mikor a hat sor fa helyett összevissza csak két sor találtam s azok is olyanok voltak, mint az öregasszony fogsora, itt hanyos, ott pedig kiesorbult. S ha még harskál volnanak, de mindjárt az elejen kopott vadgesztenyelal szögyenkének azett a csalódásent, mely az idegent áltantuk érte. En ugy képzeltem, mint a dévidék városának palatánasent, a melyeken a napsugár csak lopva tud fészéki. Ez a fasor azonban az ő alacsony, ifjan nagyörögdedt tával legteljebb az éjszaka olta ma alatt szolgál árnyékkal.

Pedig gyönyörű helyen van. A Thiergarten, Berlin nagyszerű kiranduló helyét köti össze a királyi palotával. Közbe esnek a Reichstagsgebäude, a birodalmi gyűlés palotája, aztán a sokat emlegetett Brandenburi Tor, fölötté a pompás negyere loval, a mely diadalákapunak szolgálja. Aztan jönnek a különböző miniszteriumok palotái, gyönyörű állami es magán épületek, Nagy Frigyes szobra, az Operaház, az egyetem, a királyi könyvtar, végül a Spree partján a királyi palota, a gyönyörű új dom, a különféle muzeumok stb. Az ut jobb es baloldalán pedig a legelénkebb forgalmu s legdíszesebb utcák sorakoznak. Szóval, az „Unter den Linden“ nek pompás a környezete, a ruhája, vele azonban ugy vagyunk, mint az a házassuló fiatalember, a ki apróhirdetés utján szerzette a menyasszonyát s a bájós kékszemű, hollóhajú ifju dáma helyett egy öreg zongora rémitette el a házasság rozsláncutól.

De ne időzzünk oly hosszú ideig Berlin központja körül. Akad ott látványos is elég. Professzor néppel levén dolgom, először az aquari-

umot néztük. Igazán és őszintén mondhatom, hogy nem bítam meg s bárkinek melegen ajánlhatom, mert nem hiszem, hogy Európában hozzá hasonlótt egyhamar találhatna. Nem cethalakat, vagy cápákat, vagy tengeri farkast es ördögöt mutatgatnak. A hullók szehebb fajtáju szörnyőseget látjuk, de akkora mennyiségben s oly művészi elrendezésben, a mely mindenkitt csodálkozásra ragad. Az óriás kígyóknak szinte hihetetlen nagyságu példányait szemléltem, a krokodilusok, szalamanderek stb. stb. nagy száma rendkívül érdekes volt, de legérdekesebbnek a tenger kőpet találtam. Az ezerféle, remek színekben játszó tengeri virágok, gombák, moszatok, köztük a rakok, pokok, azalagok száz es százféle fajtai, a különféle nagyságu es formájú, de szelidebb természetű halak egészen új világba vittek bennünket, melynek szépségéről eddig csak képek es leírások utján szereztünk magunknak nagyon is halovány fogalmat.

Innen a birodalmi parlament épületéhez mentünk. Nagyon szép, imponozás épület, de hogy a mi országunkhoz nem fogható, azt mindenki könnyen hihetőnek fogja találni.

A Reichstagsgebäude előtt áll Bismarcknak, a német birodalmi egység megteremtőjének szobra. A világtörténelem leírta lapjaira ennek a nagy embernek nevé, de érdekes, hogy a németek mennyire büszkék az ő hatalmas vaskancellárjukra. Alig van város, a melyben szobrával ne találkoznánk. Drezdában, Lipcsében, Hamburgban egyaránt megtaláljuk a Bismarck-monumentumot. Előttem azonban különösen az a rajongás volt érdekes, a melyet akárhány helyen bátran nevezhetnénk nagyzási hóbortnak is. A Berlini Bismarck-szobor példátlanul imponál a főalak-

Mai lapunk 4 oldal.

a rut játékra A Jakabok egy millió plakátot ragasztatnak ki az országban államköltségen, a Népszava hasábjairól mintha a pokol kutyái üvöltésének napról-napra örültebben ellenünk mindez nem fogja megfélemlíteni sem a keresztény szocialistákat, sem a nemzet bizalmának letéteményesét, a koalíciót. Bizzunk Istenben és a hazaszeretet erejében. A törvénytelen bérengő kormány kínálta koncert nem mondunk le a nemzet jogairól. Nem cserélünk.

Egy keresztény szocialista.

UJDONSÁGOK.

Károly János jubileuma. Mind hatalmasabb hullámokban nyilvánul az érdeklődés Károly János c. püspök, nagyrépost áldozásának 50 éves jubileuma alkalmából. Az egyházi ünnepek az általunk jelzett programm szerint fognak lefolyni, a melyeket csak azzal egészítünk ki, hogy az ünnepi beszédet Szoboris Jenő apátkanonok fogja tartani.

Tegnap este kedves ünnepség folyt le a jubiláló főpap házában. A derék Polgári Dalkör, mely eddig is annyi tiszteletreméltó érdemet szerzett városunk petyhúdtársadalmi életében, tegnap este, a szombathelyi kirándulást megelőző napon tisztelettel a püspöknél és néhány csinos dallal üdvözölte őt. Meggyesny József a volt karmester pedig a következő szép szavakkal üdvözölte a jubilánst.

Méltóságos és Főtisztelendő Püspök Úr!

Kegyes, jó pártfogónk!

Annak az őszinte és általános öröm ünnepnek, melynek ősi városunk a legközelebbi napokban színhelye lesz, a Szt. Polg. Dalkör is a legnagyobb lelkesedéssel avatja magát részesevé, ama ritka, lélekemelő ünnepnek, a melyen Méltóságod aranyisméjét fogja a Mindenhatónak bemutatni.

bemutatásával, az erő és hatalom kifejezésével. De a mellékalakok egyike pl. egy izmos férfit ábrázol, a ki a globust, a földgömböt tartja vállain; a másiknak lábához egy meghunyászkodó oroszlan simul; a harmadik a sphinxet, az emberi élet kitalálhatatlan rejtelmeinek megszemélyesítőjét ábrázolja. S természetesen mindez Bismarck lábainál, a sphinx is, a földgömböt tartó bácsi is, meg a pincsi kutyává szelődött oroszlan is. Tisztelem az öreg Bismarckot én is, sőt irigylem a németektől, de ilyen nagyságos ur talán még se volt egészen.

Ennek a német önteltenségnek kiváló példája pl. Bismarck-szobor közelében álló Siegesäule, a diadaloszlop is: egy hatalmas, toronymagasságú oszlop, rajta egy gazdagon aranyozott szárnyas angyallal, mely a 66 ki osztrák-porosztovábbá az 1870-ki porosz-francia hadjárat hősei fölött tartja a győzelmi koszorút. A szobor oldalát három sorban azok az ágyuk díszítik, a melyek a nagy háboruban áldozatul estek. A szobor alján levő reliefek pedig a metzi, sedani és königgrázi csatákról hoznak kiűnő, de a győztes ellenség mindent letipró hatalmát mindennél jobban ecsetelő képeket. Végignéztém őket. A német természetesen mindenütt előtérben van, ő a diadalmas csaták győző oroszlanja, egészséges, izmos életerős fiu valamennyi. A francia valamennyi sybarita váz, a indnek arcán ott ég a kiétség, az életunság bélyege s mindannyi a győző lábainál várja a kegyelemdívest. Hiszen természetesnek talalom én, hogy a németek nem faraghatnak a franciákat dicsőítő képeket, de hogy az ellenséget annyira gyávanak, nyomorultnak, semminek jellemezzék, ezt még a győzőtől is soknak tartom.

S ha már ennyire benne vagyok a német

50 esztendő, egy félszázad már magában is sok idő; több egy emberöltőnél, hosszabb idő az emberek átlagos életkoránál, 50 éves jubileumot ülni csak kevés kegyeltjének enged az Eg.

Bármely életpályán, becsülettel működésben eltöltött 50 év méltó az örvendetes megünneplésre.

De mennyivel szebb mennyivel magasabb gondolat egy kerek félszázadot az Ur szolgálataiban, az oltár előtt, hívő lelkek erősítésében, lankadó és szomorúak vigasztalásában, hitelenek és tévelygők megvilágításában, Istenhez irányításában eltölteni.

E félszázados, Istennek tetsző papi működés teszi fel Méltóságod fölött fejére az érdem aranykoronáját.

De ami ez ünneplést oly őszintévé oly bensősévé, oly kiterjedté és általánossá teszi, az a varázs, mely Méltóságod magas szelleméből, nemes lelkéből és érző szívéből árad, és tartja fogva a lelkeket; az a körülmény, hogy Méltóságodban egyúttal a felek gondolkozása, mélytudományú író, a művészeteknek s általában minden szépségnek s jónak lelkes pártfogója s bőkezű Mecénását s mindenekelőtt a legjobb s legnemesebb embert van szerencsénk birni és ismerni. Kisdéd egyesültünk, a Szt. Polgári Dalkör tehát, mint a kultúrának s művészetnek városunkban egyik szerény előharcosa, sokszoros jogcimen vesz részt ez ünneplésben. Ünnepet szentelünk s hódolatunkat lábához tesszük az aranyismés főpapnak; bemutatjuk hódolatunkat Szent István apostoli királyunk városára s megyéje babérkoszorús történetírójának, — az országos hírű tudósok és művészhatalmának.

Fogadja Méltóságos Urunk, kegyes jó Pártfogónk hódolatunkat kegyesen, s engedje kérnünk a mennyei Atyát, hogy drága életét még számos éven át megtartani méltóztatassék szent hitünk, drága hazánk javára, a tudomány, a művészet díszére, polgártársai büszkeségére!

Méltóságos Püspök Urat az Isten igen sokáig ertesse!!!

Károly püspök meghatva köszönte meg a kedves meglepetést s a szeretet őszinte szavaival mondott hálát a Dalkör tagjainak. Majd pedig megvendégelte őket, végül pedig a Dalkör utazási költségének fedezésére 200 koronát adott át az egyesület pénztárosának. A Dalkör tagjai a legszeretreméltóbb hangulatban távoztak a népszerű főpap házából.

nagyzásnak a jellemzésében, melegségek megemlétem a „nagy” (a hogyan az unokája örvénylő elnevezte) Vilmos császár szobrát is a mely a királyi palota előtt pompázik. Az igaz, hogy én még nem láttam hozzá hasonló imponáló szoborművet. Főnn emelkedik a császár remek lovaszobor. Lenn pedig a szobor négy sarkán első sorban a négy orlódi oroszlan szobra lep meg. Mindegyik zászlókat őriz, a diadalmas csaták elhódított, összereznyolódott zászlót. De mintha ellenség közeledne feléjük s ők fogaikat, karmaikat mutogatva, ugrásra készen várják a pillanatot, a melyben az ellenre ugorjanak. A hűnyoszor fölül ez a kép a lelkemben, mindig az állatkert oroszlanjai jutnak eszembe etetéskor.

— Jól van német. Jól van! Nem bánjuk, ha büszke vagy a zsákmányodra. Ez idő szerint birkóznai se óhajtok veled. De azt azért nem jó ám elfelejteni, hogy német csak álmban látta ám még a magyar huszár hátát s 66-ban se kaptunk volna ám ki, ha mi nem akarjuk. De ha a 66 pincs az osztráknak nekünk se jött volna a 67. (igaz, hogy az is megfegesedett már azóta!)

Képelem, miféle keserűséggel nézegetik a nemzeti dicsőségükre annyira büszke franciák a németek szobrát, melyeket róluk készítettek. Képelem, hogy szorul össze az öklük s hogy lihegik a boszút. Azért aztán ne is csodálja senki, hogy a revanke eszméje nem hat ki a francia nép lelkéből (Magyarul ez anyit jelent. — Megállj! lesz még Csicsán bucsu!)

Bilkei Ferenc.

— **Változás a kapucinus rendieknel.** A Szent Ferencről nevezett kapucinus atyák móri rendházában a tartományi gyűlés határozataképen a következő változások történtek:

P. Haszák Kázmér, a rendház eddigi főnöke Pozsonyba küldetett hitszónoknak. Helyét a móri rendház házfőnöki hivatalában P. Schweighardt Veremund foglalta el. P. Veremund megüresedett helyére kaplannak pedig P. Marentius rendi tanár küldetett Tatáról.

Őszinte sajnálattal veszünk búcsút P. Haszák Kázmértól, a Rend eddigi főnökétől, a ki tiszta papi karakterével, jóságos modorával, szeretetteljes bánásmódjával minden ismerőjének szívében őrít fog hagyni. De örömmel üdvözöljük fiatal utódját, a derék P. Veremundot, a kinek nevét nem először látják olvasóink e lap hasábjain. Az a sok üdvös mozzanatom, amely a keresztény restauráció érdekében pár év alatt Mórort történt, nagyrészt ennek a fiatal, fáradhatlan, pihenni nem tudó kapucinus atyának a munkája. Ott van mindenütt, papi funkciói mellett beszél, ír, számol, agitál, összetart, buzdít. Meghódította Mór egész lakosságát. Nevét szeretettel emlegetik mindenütt s még azok is tisztelik, a kik nem látják működését jó szemmel, mert tudják, hogy igaz emberrel, altruistával állnak szemben. Őszinte igaz szívvel örvendünk P. Veremund kitüntetésén. Adja Isten, hogy szép és nagyfontosságú hivatalában minél tovább szolgálhasson a jó ügynek.

P. Schweighardt Veremund Balinkán, Fejérmegyében született 1873-ban. Iskoláit a székesfehérvári főgimnáziumban végezte. Papi tanulmányainak végeztével a Rend növendékeinek élére Tatára került tanárnak. Hat év előtt Móra helyezettett kaplannak, a hol most a Ház főnöki állásába lépett.

— **Miniszteri leirat.** Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósága az év június 26-án tartott közgyűlésében határozatilag megtiltotta tisztviselőinek az adók beszédetét továbbá közreműködését az ujonczást illetőleg Fiáth Pál báró főispán, amint a közgyűlés alkalmával bejelentette, megfélebbezte a közgyűlési határozatot. A miniszteri döntés tegnap érkezett le városunkhoz s természetesen megsemmisítette a közgyűlési határozatot. Fiáth Pál báró főispán — amint halljuk — mindent elkövetett arra nézve, hogy Havranek József polgármestert a maga és Kristóffy barátja álláspontjának helyes voltáról meggyőzze. Havranek József polgármester azonban tisztában van a törvény világos paragrafusával és semmiesetre sem óhajt a fölfelé hétrét görnyedő főispán úr szemeiért a törvénytelen ségre. A tisztviselői karban is akadt valaki, a ki a közgyűlés határozatának csak akkor óhajt engedelmeskedni, ha annak biztosítékait közjegyzőileg hitelesített okiratban nyújtják eléje. A közgyűlés tagja közt már is élénk megbeszélés tárgyát képezi az illető tisztviselő magatartása. Természetes, hogy legközelebbi roppant érdekesnek ígérkező rendkívüli közgyűlés fog foglalkozni a miniszteri leirattal.

— **Dalverseny.** A Déli Vasút Dalárda 40 taggal vesz részt s ma indult el Szombathelyre, hogy résztvegyen a magyar dalárdák Szombathelyen tartandó országos versenyén.

— **Behívók a csendőrlaktanyán.** Miután a civilhatóságok az alkotmányellenes kormányt megtagadták a póttartalékosok behívójának kézbesítését Bihar Ferenc ügyvezető honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a behívók a csendőrszármaynál feltűnő helyen kifüggesztendők. A helybeli szárny vásártéri laktanyájának kapuját is ékesíti már egy csomó pirosszínű behívójegy. Nem hisszük azonban, hogy az ilyen eljárásnak valami eredménye lehetne, miután lehetséges, hogy a behívottak, akik közül egyik másik az ország tulsó felén lakik, tudomást sem vehet behívásáról.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter áthelyezte Hang Kornélia breznóbányai állami polgári iskolai rendes tanítónőt jelenlegi minőségében az újvidéki állami polgári iskolához. Nevezett Hang Mariska helybeli polg. iskolai tanítónő nővére, ki ezen állást a jövő hó elején is foglalja.

— **Tanulmányi kirándulás.** Imeretes, hogy a múlt év folyamán a csákvári földmives iskolában a miniszter engedélye folytán gróf Esterházy Miklós Mór hazahas aldozatkezségéből gazdasági tanfolyam volt páratlan fényes eredménnyel. A nemes főúr ezt az áldozatot az évi szün időben is meghozta, midőn alkalmat adott arra, hogy az ország különböző részeiből 20 róm. kath. tanító szerezhesen oklevelet a gazdaságtan szak-szerű tanításához.

Befejezésüképen a tanfolyam hallgatói tanárikaik vezetése mellett az idén is megnézték — f. hó 8-án — Esterházy aszári uradalmát, főképp modernül felszerelt óriás mintapincéjét és 100 holdnyi szintén mintá szőlőtelepét. Szilárd tanár fáradhatatlan ügybuzgósággal adott szakszerű magyarázatokat ugy a szőlőkezelésről, — főképp annak gazdaságos és eredményes trágyázásáról, mint a szőlőajtolásról és a borok különösen az ujbór mintakezeléséről.

A kirándulás egy egész napot vett igénybe, melynek tartama alatt az uradalom látta vendégeit pincéjének ilyen alkalomra berendezett helyiségeiben a tanfolyam hallgatóit és a vidék érdeklődő urait. Mindig terített asztal, rajt fajborokkal várta a megérkező és a szőlőtelepről fáradtan megterő hallgatókat. Nem csoda, ha jókedvben nem volt hiány. De gazdag volt szellemes föl-köszöntőkben is. Maguk a tanfolyam hallgatói emlékeztek meg és eltették sokszor a velük sok jót tett Esterházy Miklós Mór gróftól, nemkülönben az apának nyomdokait hagyományosan és már eddig is fényesen követő gr. Esterházy Mórctól. Hálaújkat és köszönetüket táviratilag is kifejezték a Tatra-Lomnicon nyaraló főúrnak.

Ugyancsak halásan köszöntötték fel tanárikaik is főképp a fáradhatatlan s tudós Szilárd tanárt. Vizsont őket is lelkesen eltették a k. nyelkből megjelent vendégek s azon reményűknek adtak kifejezést, hogy szerzett ismereteiket szá-szorosban fogják gyümölcsöztetni a rájuk bízott nemzedékben és így hathatósan fognak közremunkálni abban, hogy a gazdaságilag is kifejlett keresztény Magyarország mellobb feltámadjon. A magas fokra emelkedett lelkes hangulat a keső délutáni induló vonat kocsikban sem szállott alá; a szerzett ismeretek és tapasztalatok mellett a feledhetetlen emlékek őszinte visszhangjai magyaros nótákban vegyültek el a zakatoló vonat cels fűtvei közé.

Még azt jegyezzük fel, hogy a hallgatók f. hó 10-én fényes sikerrel tették le a vizsgálatot, mely után az oklevéllel kezűkben elindultak a szélrőrsa minden irányában. Feltűnő és minden esetre kifejezésre méltó az is, hogy csákvári tanfolyam sokkal látogatottak volt ez idén is, mint az állami iskoláknál nyitott hasonló kurzusok.

— **A Szekesfehervári Polgári Dalkör** folyó hó 6-án tartott mulatságán felülfizetmi szívesek voltak: Litzkovits Béla 11 k., Belák Ignác 4 k., Balogh Viktor, Csitári G. Emil, Papp Károly, Roszberger Béla, Albert József (Pákoz), Zimbál Ferenc (Etyek) 2—2 k., Nagy József 1—20 k., Kiss Miska, Kälöczy Gyula, Keller Sándor, Marschal Mátyás, Felner Soma, Sztupa János, Szokolczay Lajos, Schreindorfer Ferenc, Bucholtzer Rudolf, Gamsz János, Vanka Ferenc, Veihinger Lajos, Vida Ferenc, Kaász Antal (Mór), N. N., N. N., N. N., N. N., 1—1 k., N. N. 60 f. Melyért ez uton is ogadják halás köszönetünket. Rendezőség.

— **Az Árpádfürdő** ma délelőtt nyílt meg a hatóságok s egy szűkebb körű érdeklődő csapat jelenlétében. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a fürdő az egészségi követelményeknek tökéletesen megfelel, mire a rendőrség a megnyitást engedélyezte. Az érdeklődők azonnal próba fürdést rögtönöztek s köztük a fűge Pfinn István tapasztalta ki először, hogy a fürdő hullámai minden óhatást kielégítenek. Ma még sárga a víz színe, a mi nagyrészt a víz erősen vasas tartalmának, továbbá a sárgára festett öltöző kabinok visszatükrözésének tudható be. A nagy nyilvánosság számára ma d. u. nyílt meg az Árpádfürdő.

— **Tűzoltóink a szegedi kongresszuson.** Tűzoltóink ma reggel utaztak el Simon Sándor alparancsnok vezetése mellett a szegedi kongresszusra és országos tűzoltó versenyre. A résztvevő csapat tagjai: Aschenbrenner Ferenc, Balázs György, Budai János, Devecsery Lajos, Fischer Mihály, Gebauer János, Izsó János, Juhász Gyula, Kern Péter, Kiss Ferenc, Kronusz Jozsef, Nikolsburger Sándor, Pető János, Schmiéd István, Szalay Mihály, Vida Pál és Weisz István.

— **Mósi cselekedet.** Papp Ferenc városi irnok követte el azt a hozzá nem illő cselekedetet, amikor Miks Ferenc selyem-utca 23. szám alatti lakos 10 éves kis fiát bottal oly súlyosan bántalmazta, hogy dr. Árókay Antal orvos látelele szerint 8 nap alatt gyógyuló sérüléseket szenvedett. A bántalmazott gyermek atya Papp Ferencet feljelentette a rendőrségen.

— **Csaló kereskedőség.** Csesznek Aladár kereskedőség a napokban beállított Vidor Izidor Nádor-utcai ruhakereskedőhöz, akitől egy öltözet szürke ruhát és egy gumi esőköpenyvet csalt ki, azon az ürügy alatt, hogy azt szüleinek megmutatja és ha azoknak is tetszik, úgy megveszi. Vidor bár nem ismerte a fiatalembert, de megbízott benne, mert kocsival állt meg üzlete előtt. Ugyancsak így csapta be Csesznek Neubarth Nádor-utcai óras és ékszerészt, akitől egy órát és láncot csalt ki. A csaló fiatal ember szülei természetesen nem tudnak fiuk viselt dolgáról. A becsapott kereskedők feljelentést tettek a rendőrségen. Csesznek Aladár köröztesetét elrendelték, miután csalásai elkövetése után megszökött a városból.

— **A helypénzszabályrendelet módosítása.** Tudvalevő dolog, hogy a város törvényhatósága a helypénzszabályrendeletet módosította. Ezen ügyben a városi hatóság a következő értesítést tette közzé: Értesíttemek az összes helybeli iparosok és mindazon érdekeltektől, kik a helybeli országos vásárok alkalmával és heti piacokon áruikkal kirakodni szoktak, hogy az országos és heti vásárok alkalmával szedendő helypénzről szóló és a városi közgyűlésnek 1901. évi aug. hó 20-én kelt 14938. sz. határozatával elfogadott, a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur által 30.1583005. szám alatt jóváhagyott és a városi törvényhatóságnak 1905. évi április hó 25-én kelt 1093008. számú határozatával élethe léptetett szabályzat 3-ik §-ának ugyanezen határozattal történt azon módosítása, hogy a szabályzatban megállapított helypénzek és korlátliják a helybeli egének által fele összegekben fizetendők, a m. kir. belügyminiszter ur által 64718. II. b. 905. sz. alatt jóváhagyott; mihez kepest f. évi augusztus hó 16-tól kezdődőleg a helybeli iparosok és clarusítók által is a helybeli országos és heti vásárok ezen szabályzatban meghatározott és f. évi június hó 13-án kelt 45683005. számú hirdetményvel már köztudomásra hozott helypénzek és korlátliják fele fizetendők.

— **A lépcső utcából.** Hirsch Lászlóné és Kohn Józsefné mindketten a Lépcső utca 2 szám alatti házban laknak. A féltékenység ördöge szállta meg tegnap délután Kohn Józsefnét, amikor valahonnan hazatért arról értesült, hogy férje ura a szépséges Hirsch Lászlónét szórakoztatja az utóbbi lakásában. Kohnét elfutotta a méreg és furiaként rontott be Hirsch Lászlóné lakásába. Előbb nem a leghizelgőbb szavakkal illette a szomszédasszonyt, azután két poharat hozzavágott, majd pedig a legujább divat szerint felöltött konyárt tötötte le kacsóival. Felesleges talán mondanunk, hogy e közben nem pihent a fajt jellemző fegyve, a köpködés sem. Természetes, hogy Hirsch Lászlóné sem hagyta magát és

nyíltan szemébe mondta Kohnénak, hogy irigykedik rá, mert szebb mint ő. Erre a mondásra azután következett a hadd el hadd. A két asszony egymás hajába kapaszkodva rángatta, cibálta egymást, amit az egyik sarokban meghúzódott férj, félve, hogy a kitört viharban neki is része lesz, egykedvűen, szótlanul nézett végig. Végre lecsillapodtak a kedélyek ma azután mindkét asszony a rendőrségen járt, ahol külön-külön mindegyik megiette a feljelentést a másik ellen becsületsértés címén. Bíró legyen, aki a harc és háboruból a valót és az igazat kihámozza.

— **A tolvaj káplán.** Kítűnő falat akadt a napokban nényen tisztelt kóser laptársaink horgára. Egy ember, a kit áldozópapnak szenteltek fel, a ki látszólag az egyházi rendhez tartozott — lopott. Ékszer, szivarszipkát, szóval mindent lopott, a mi a keze ügyébe esett, s mindezt egy fölszentelt katolikus „káplán“ cselekedte. Elolvastuk a pesti krajcáros és nem krajcáros rituális lapokat s szinte láttuk az ördögi kéj örömeit orcaikon, mikor leirták: a tolvaj káplán. Volt olyan is, a ki egy hasabos cikelyében legalább ötvenszer variálta ezt a szót: tolvaj katolikus pap.

Dr. Horák Edén nincs mit védeünk. A reverenda nem véd meg senkit a tévedés jl. Lehet abban is tévedni kisebbet is, nagyobbat is. Horák tévedett már előbb is, a miért egyházi hatósága már évek előtt megfosztotta őt a papi hatalomnak gyakorlásától. Dr. Horák Ede most a világot előtt is elbukott és csunya, közönséges, új embertől általában idegen bünt követelt el, tehát megérdemli, hogy bűnhődjék. Erről nem szólunk, hanem mást említnék fel. Azt, hogy liberális és rituális laptársainknak rettenetesen kurta a memoriajuk. Könnyen felejtik azt, a mit feledniük nem volna szabad. Mi úgy láttuk, hogy pár év előtt ezek a lapok tömjént gyujtottak annak a Dr. Horák Edének, a kinek most homlokára sütik a Kainbélyeget. Akkoriban történt mindez, mikor a Tiszák egyházpolitikája úszkolt vetett a magyar társadalom békés életébe; a mikor bűn, sőt hazaárulás számba ment a néppártúság s Tisza Kálmántól és Wekerle Sándortól le egészen a legnáthásabb zsidógyerekig mindenki azért düllesztette a mellét, mert liberálisnak érezte azt. Akkoriban dr. Horák urat is mint igazhitű, felvilágosult liberálist ünnepelte az egész rituális sajtó, a kinek felvilágosultsága előtt meg kellett hajolnia a „józanagnak.“ Dr. Horák ur, az incifinici káplánka akkor kebelbeli barátja volt a nyitrai főispánnak, aispánnak, főszolgabíráknak és szolgabíráknak s minden falusi szatócsnak, valamennyivel parolázott és bruderezett. Miért? Azért, mert dr. Horák ur fellepett liberális kormánypárti programmal a néppárt hivatalos jelöltje ellen és kortesutjai alkalmával tüntetett a papi mivoltával, hogy ime! ő fölszentelt pap és mégis liberális és kormánypárti. Az igaz, hogy Horák ur papi mivolta mellett is csufosan elbukott a választáson, paptársai ezen és egyéb viselt dolgai miatt visszahúzódtak tőle, sőt a nem néppárti hercegprímás azok miatt az „egyéb“ dolgok miatt az egyházi funkciótól is kénytelen volt eltánni.

Most aztán fordult a kocka. Dr. Horák ur közönséges csirkefogó módjára spiccezt lopott. O mily gyönyörűen megfordultak egyszerre a vi-torlák. Hogyan elfelejtetek most a rituális lapok mindent. Hogyan nyakába varrják most az egész anyaszentegyháznak a maguk nevelését, hogy ime! a káplán, az anyaszentegyház fölszentelt papja lopott.

Mindezt azonban csak jellemzésül mondjuk el, hogy olvasóink megítélni tudják a liberális és rituális laptársak immodorát, intenciót és igazságszeretetét.

— **Esthangulat falun.** Csekő Dezsó, Kálmán István, Hegedűs György seregélyesi lakosok a minap egy este összeszólaikoztak Horváth Ernő vendéglőjében. Horváth a korcsmáros akkép akarta a rendet helyreállítani, hogy amár verekedő atyafiak közéleti és egy husággal szétűtött köztük. Ennek után az lett a következménye, hogy a verekedők most Horváth Ernőre támadtak, aki kénytelen volt magát védelmezni, miközben Kálmán Istvánt fején súlyosan megsebesítette. Ugy a korcsmárost, mind a három legényt feljelentették a helybeli kir. járásbírósnál, ahol ugy a korcsmáros, mint vendégei felett ítéletet fognak mondani a verekedésért.

— **Elvesztett pénz.** Egy szegény cselédleány, aki ifj. Pénzes József vásártéri lakos építõmesternél szolgál, a vásártértõl a póstaépületig elvesztett egy darab 20 koronás bankjegyet. Kérlik a becsületes megtaláló, hogy adja át a rendõrségen.

— **Névváltoztatás.** Csáder Géza helybéli elemi iskolai tanító vezetéknevét belügyminiszeri engedéllyel „Csendes“-re változtatta.

— **Tûz a vidéken.** Folyó hó 8. és 9-ike közötti éjjelen tûz volt Bicskén. Rosenfeld Henrik bicskei földbirtokos szértyjén egy 1200 csomóból álló buzaasztag lett a lángok martalékává. A bicskei tûzoltóság mindent elkövetett a veszedelem megállítására, de ebben nagyon gátolta az a körülmény, hogy Rosenfeld birtokán az elõirt tûzrendészeti szabályokból úgy látszik tréfát üznek. Az elõirt vizes kád ugyan ott áll a szérty, de abban nemcsak hogy víz nem volt, de két dongája teljesen hiányzott. A kár a biztosítás révén megtérül. A tûz valószínűleg gyújtogatásból keletkezett. A csendõrség ez irányban megindította a nyomozást. — **Ugyanask f. hó 8-án** Sársodron is tûz volt, ahol Kulifai József földmives gazda udvarán, egy szalmakazal gyuladt ki és teljesen leégett. A tûz keletkezésének oka ismeretlen.

— **Gyermekhulla a gabonatóblában.** Rémes leltre bukkantak a napokban az aratók Kisleszi község határában a gabonatóblában. Egy újszülött gyermek fejoszlásnak indult holttestére találtak. A lelketlen anva, aki valószínűleg bûnét akarta palástolni a gabonatóblában rejtette ártatlan gyermekét, akit azután vagy megölt, vagy pedig elten hagyott elveszni. Ezt a körülményt a megejtendõ orvosi vizsgálat van hivatva megállapítani. A csendõrség megindította a nyomozást, hogy a lelketlen gyilkost átszolgáltathassa a büntetõ igazságszolgáltatásnak.

— **Gyújtogató mozdony.** Folyó hó 10-én délután a Székesfehérvárról Sárobagádra tartó helyiérdekû vasut mozdonyából kihulló szikra felgyújtotta a Börgönd-pusztához tartozó, a vasúti vágány mellett elterülõ gabnaföldek tarlóját. A tûz a száraz tarlón rohamosan terjedt és a messzebb dolgozó aratómunkások csak akkor vették észre a veszedelmet, amikor már a buza-keresztek is lángokban álltak. Víz hiányában az oltás nagyon nehezen ment. Az égõ területet körülkellett szántani és csak így tudtak a mind-

nagyobb mérvet öltõ tûznek gátat vetni. Összesen mintegy 130 buzaereszt égett el 3000 kor. értékben. A károsult gróf Cziráky Antal Börgönd pusztá tulajdonosa. A leégett gabona biztosítva volt, így tehát annak egy része megtérül.

— **Öngyilkos földmives.** Sándor István 53 éves töbörzõki lakost, a napokban felakasztva találták házában padlásán; a szerencsétlen ember öngyilkossá lett. Sándor, aki régebb idõ óta szenvedett gyógyíthatatlan betegségben, az utóbbi idõben elég kishitûen elvesztette Istenbe vetett bizalmát és hozzátartozói elõtt is gyakran emlegette, hogy szeretne megszabadulni az élet terhétõl. Az öngyilkossági gondolat lassankint megérlelõdött benne, mignem azután a napokban végrehajtotta semmivel sem menthetõ tettét.

Anyakönyvi statisztika

1905. évi augusztus hó 5-tõl 1905. augusztus hó 12-ig.

I. Születés.

Született: 11 törvényes fû, 9 leány; törvénytelen fû: 0, leány: 0; halva született törvényes fû: 0, leány: 0 törvénytelen fû, 0, leány 0. — Összesen: 20.

II. Halálozás.

Elhalt: 8 fû, 9 nõ. Ezekbõl 7 éven aluli: törvényes fû: 4, leány: 6, törvénytelen fû: 1, leány 0; 7 éven felüli h. 3, nõ: 3. — Összesen: 17.

E szerint a születés a halálozást 3-mal mulja felül.
Elhaltak: Boda Terecz r. k. 6 hónapos, Sörpince-utca 4 sz. — Kovács Lajos, r. k. 3 hónapos, Gyimölcs-utca 16 sz. — Fluk Erzsébet, r. k. 16 napos, Rác-utca 1 sz. — Jungwirth Imre, r. k. 9 hónapos, Kertaja 16 sz. — Radits István, r. k. 1 hónapos, Zámoly-utca 59 sz. — Kaszab Mihály, ev. ref. háztulajdonos 80 éves, Oreg-utca 1 sz. — Szeidl Mihály, r. k. háztulajdonos 75 éves Malom-utca 15 sz. — Ozv. Seta Józsefné Bukja Julianna, r. k. 82 éves, Széchenyi-utca 47 sz. — Pros Rózsa Katalin, r. k. 3 hónapos Sarló utca 34 sz. — Stigler Mária, r. k. 4 hónapos, Oreg-utca 41 sz. — Fekete István r. k. 63 éves DV. fûtõ Szl.-György körház. — Szancsik László Mihály, r. k. 11 hónapos Gáztelep-utca 3 sz. — Csizsár Julianna r. k. 1 hónapos, Homokosor. — Simon Lajos ev. ref. 6 hónapos Seregelyesi-ut. — Ungvári Béláné Martin Jozefa izr. 19 éves Simor-utca 22 sz. — Gazdag Anna, r. k. 1 hónapos Szeder-utca. — Földes Julianna, ev. ref. 19 éves Szent György körház.

Bor eladás!

Kitûnõ, tisztán kezelt, öregbegyi boraimat a t. közönség figyelmébe ajánlom.

Ujbor 28 kr.
 Óbor 32 „
 Vörösbör 36 „

literes zárt palackban.

Németh János,
 Simor-utca (Buza-piac) 37. szám.

Fûszer-üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben **Kossuth-utca 13. sz. alatt** a postával szemben a mai kor igényeinek megfelelõ

fûszer-, csemege- és liszt-üzletet

nyitottam, hol minden e szakba vágó cikkek friss és jó minõségben a legolcsóbb áron kaphatók.

Fõtörökvésem oda fog irányulni, hogy t. bevõimet minden tekintetben a legjobban kielégíthessem. — Számos pártfogást kér, tisztelettel

ZACHARIÁS LAJOS.

— Postabélyeg eladás. —

Iszákosság nincs többé!!

Kívánatra bárkinek bõrmentve küldünk egy csomag Cozapot. Kávé, tea, étel vagy szeszest italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozapor többször ér, mint a világ minden szõbészéde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenszenvessé teszi az iszákosságkát a szeszest italt. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy azt felesleg, testvér vagy gyermek egyaránt az ivónak tudta nélkül adhatja és az illetõ még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

Nemrégiben egy fiatal asszony nekünk körülbélül a következõket mesélte.

„Igen, én is használtam ezt a remek szert a férjem tudta nélkül és hála Isten, teljesen segített rajta. Jó férj volt józan állapotban, de sajnos, majd mindig részeg volt. Folytonos féltelen, aggodalom, és kétségbeesés, szegény, beestelenség és szegénység közepette életem! De minnek is meséltem volna el másoknak? Nem csodálatos-e igazán, hogy egy asszony a Julgot saját maga ekképen irányítsa és otthonát, gondterhes tûzhelyét örömpalotává tudja varázsolni?”

Coza a családok ezreit békítette ki ismét, sok-sok ezer férfit a szegény és beestelenségtõl megmentett, késõbb józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tömördek fiatalembert a jó utra és szerencsésjéhez segítette és sok embernek életet számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cozapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próbapacot díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyõzõdhessen biztos hatásától. Kérésükönd, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

COZA INSTITUTE (Dept. 163.), 71. High Halborn, London, W.C., ANGLIA.

(Levelek 25. fill., levelezõlapok 10 fill. bõrmentesítendõk.)

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE.

Elfogad a legméltányosabb föltételek és díjak mellett tûz-, jég- és életbiztosításokat.

A kartelben álló részvény-társulatokkal szemben a versenyt egyedül a Szövetkezet fejtí ki, érdeke tehát a gazdaközönségnek, hogy azt támogassa.

Képviselőség minden községben.

SZÉKESFEHÉRVÁROTT: ISKOLA-UTCA 11. SZ.

3023

52--23

Elsõ cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szabad. viharmentes

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYAR

Kronsteiner Károly
 Bécs, III., Hauptstr. 120., saját házában.

Kívánatra ingyen próba, mintakönyv prospektus.

Kronsteiner-féle új zománc. Homlokzat-festéke hatós. védve.

Ötven különbözõ minta, vízzel keverhetõ, mosható, viharmentes, tûzálló, zománczott, csak egyszerű mázolás. Jobb mint az olajfesték. Évek során szállítja cs. és kir. uradalmak, katona- és civilintézéségnek, vasutaknak stb. Minden résztvevõ kiállításon első díjjal jutalmazva. Legolcsóbb festék homlokzatokra, belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. **Egy négyzetméter ára 2½ kr.** Meglepõ eredmény. **Homlokzat-festék,** viharmentes, mészen oldható, 49 minta olajfestékkel azonos. Kgr.-ja 12 kr.-tól följebb.